

== Velja po pošli: ==
Za celo leto naprej . . . 28.-
za en mesec . . . 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.-
za ostalo inozemstvo . . . 35.-
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . 24.-
za en mesec . . . 2.-
V upravi prejema mesečno . . . 1.70
== Sobotna izdaja ==
za celo leto . . . 7.-
za Nemčijo celoletno . . . 8.-
za ostalo inozemstvo . . . 12.-

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna poltivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.
Poročna oznaka: zabave, osmrtnice itd.:
enoslojna poltivrsta po 18 vin.
== Poslano: ==
enoslojna poltivrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izveniši ne-
dolje in praznike, ob 5 uri pop.
Redna letna priloga Vosni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; notranjirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Napravimo konec!

Dunaj, 28. jan. 1914.

V budgetnem odseku se je danes veliko govorilo o razmerah na Koroškem. Naša govornika prof. Jarc in dr. Korošec sta postavila najbolj kričeče slučaje v ospredje diskusije in dosegla s svojimi izvajenji splošno pozornost. Niti nemški kolegi se niso mogli odtegniti utisu, ki so jih naredila ugotovljena dejstva na ves budgetni odsek. Tudi min. predsednik ni več ministrov je prišlo k našim govornikom, da so se še natančneje informirali o podanih slučaji.

Posebno ogorčenje je vzbudila vsebina Ebnerjeve knjige za ljudske šole na Koroškem, tudi za utrakvistične, »Landeskunde von Kärnten«. V tej knjigi, ki je dobila aprobacijo c. kr. naučnega ministra, se nahajajo tri gorostasni stavki: str. 44: »Slovenen, die hier sowie im übrigen Kärnten Windische — von Wenden = Weidende —, welchen Namen sie von den Germanen erhielten — genannt werden. Das Volk aus der windischen Gegend hat überhaupt keinen guten Ruf im Lande.« str. 36: »Die Bevölkerung ist fortschrittlich gesinnt, besonders in den grössten Orten und deren Nähe.« Str. 14: »(Drautal.) Das Drautal ist von einer arbeitsamen, biederer, fortschrittlich gesinnten Bevölkerung deutscher Zunge besiedelt.«

Vkljub tej žaljivi vsebini je knjiga dobila aprobacijo naučnega ministrstva! In ne samo, da na ta način ponuja knjiga nemškemu učiteljem priljubljenost za politične razprave v šoli, ampak še bolj hudo je, da se morajo iz te knjige učiti tudi slovenski otroci zasramovanja svoje lastne narodnosti. Človek bi smatral to za nemogoče, ako bi ne vedel, da je v Avstriji vse mogoče. Prof. Jarc je s tovariši stavil predlog, da se aprobacija takoj prekliče in se krivci, aprobant in pisatelj, disciplinarno, oziroma kazensko zasledujejo. Oblast sili torej Slovence na svoj lastni narod pijuhati. Škandal brez primere v zgodovini!

Poslanec dr. Korošec je opozarjal na to, da je edina pozitivna postavka za koroške Slovence v celem budgetu plača kmetijskemu potovalnemu učitelju šumiju. Ker je ta mož postal izrazit nemškonacionalni agitator, nimajo Slovenci nobenega interesa več na tej postavki, oziroma se naj postavka res uporablja v zmislu, v katerem je bila upostavljena. Dr. Korošec je stavil tozadevni predlog.

Ker je vlada danes pred glasovanjem bila v velikih škripcih, kajti večina ni bila za njo zasigurana, se je veliko pogajala s podnačelnikom našega kluba dr. Korošcem. Toda dobila je vedno le eden odgovor, da nam prevsem neznosne razmere na Koroškem branijo, spremeniti svoje opozicijsko stališče.

Seja poslanske zbornice dne 29. t. m. bo torej stala zopet v znamenju obstrukcije, ker tudi češki agrarci ne odnehajo. Kaj bo vsled tega z zbornico, ni moč vedeti. Vlada bi zaradi škandaloznih krivic, ki jih v slovenskih deželah trpi — ne samo na Koroškem — zaslužila, da izgine iz površja. Takih brc v narodnem oziru kakor pod grofom Stürgkhom slovenski narod še ni doživel. Pet let se točemo zaradi tega, če se smejo na koroškem kolodvoru zahtevati karte v slovenskem jeziku — še to se nam ne prizna! Arogantni nemški uradnik komandira celo vlado. Na štajerskem izginjajo zadnji sledovi enopokrajnosti slovenskega jezika. Na Kranjskem pa smo dobili maso nemškega uradništva, medtem ko naši fantje stradajo kruha in se izseljujejo na Balkan!

Ugled S. L. S. zahteva, da se takim škandalom enkrat izlepa ali izgrda konec napravi. Mi ne smemo vedno prenašati očitovanja, da se narodna pozicija Slovencev v Primorju pod slogaškim režimom utrja, naša pa slebeva. Pod grofom Stürgkhom smo pa že tako daleč prišli, da se v c. kr. av-

strijskih šolskih knjigah naš narod, ki je preliv na vseh bojiščih svojo kri za to monarhijo, zasramuje kot narod, ki je na slabem glasu. Naučno ministrstvo najde sicer v najnedolžnejši knjigi najmanjšo slovnično napako, tega nesramnega žaljenja našega naroda pa ni zapazilo!

Tako se niti hlapci ne plačujejo, ne pa zaveden avstrijski narod.

Boj največjemu ljudskemu sovražniku!

Vsak resnični ljudski prijatelj pri nas se mora zanimati za boj proti alkoholu, ki ga vrši naša edina tozadevna organizacija, »Sveta vojska«. Ne samo zanimati, ampak tudi pospeševati njeno rešilno akcijo in pri njej sodelovati. Koliko delovne energije gre pri našem narodu zavoljo alkoholizmu v nič, koliko talentov se zgubi, koliko trpi narodovo telesno in gmotno blagostanje! Antialkoholno gibanje je ena naših najvažnejših narodnih zadev. V pravkar izišli številki glasila naše protialkoholne zveze, »Zlati Dobi«, beremo v uvodniku sledeče:

Moderno protialkoholno gibanje sloni na popolni abstinenci in zajema iz nje svojo moč. Pri vsem tem pa moramo priznati, da je najhujši naš sovražnik — žganje, in da naš prvi in glavni boj velja njemu. In če bi mi mogli žganje izriniti iz njegove domene, bi učinili za domovino toliko delo, da mu ga ni para.

Ali kako težko je to delo! Kaj so že vse počeli in poizkušali naši predniki, da bi žganje, če ne zatrli, pa vsaj omejili. Duhovniki so skozi deset- in stoletja pridigali zoper njega, pa tudi pisali in snovali družbe. Vrh tega se je še davek na žganje vedno poviševal. Zdaj ga je dvignila dežela, zdaj država, zdaj občina. Posledica vsega tega pa je bila, da se je žganje pitje le vedno bolj razpaslo, žganje se le bolj in bolj zaigravalo v ljudstvo. In tako je danes samo na Kranjskem 13.000 žganjskih kotlov!

Strasna je vlada tega okrutneža po naši domovini. Vsi konci in krti slovenske zemlje ječe pod njegovim jarmom. Predvsem kraji, ki niso vinorodni: Koroška, Gorenjska, ljubljanska okolica, severni del Goriške. Notranjska je bila časih dokaj trezna; a zdaj gospodari žganje tudi tam jako oblastno. Po vinskih krajih do zadnjega desetletja niso veliko poznali žganja. Zadnjih deset let pa je začelo žganje silno prodirati tudi v te kraje, na Dolenjsko in drugam. Nekaj čudnega, neumljivega je v tem oziru na štajerskem. Šnopsarska trdnjava Ptuj leži na vznožju Slovenskih in haloških goric; in tamošnji vinogradniki romajo dan na dan v trumah tja doli namakati svoja žejna grla. Nemčurski kramar se pa smeje v pest, in se debeli na račun zaslepljenih norcev.

Zadnje čase se iz nekaterih krajev slišijo ugodnejši glasovi. Vendar bo treba še ogromnega napora, preden bomo temu tiranu oblast toliko omajali, da se bo res kaj znatnega poznalo. Treba bo delati in poskušati na razne načine, direktno in indirektno: s pobijanjem pijančevanja samega, pospeševanjem sadjarstva, mlekarstva, drugih brezalkoholnih hranil itd.

Vsaj pri tem boju — zoper žganje — naj bi se nam pridružili vsi, ki so količkaj dobre volje. Naj kdo misli o vinu in pivu kar hoče, tega žganjepitja kakor je zdaj razširjeno, tega vendar nikdo ne more zagovarjati; in ne le ne zagovarjati, ampak obsojati in obžalovati je mora. Obžalovati in obsojati pa še nič ne pomaga. Poprimimo za orožje vsi, ki ljubimo očetnjo in napravimo generalni naskok na tega vračala! »Žganju vojsko!« naj doni po vsej domovini! Zastudimo ljudem šnops! Dajmo jim drugih užikov! Učimo jih ceniti in rabiti, uživati mleko in sadje v raznih oblikah. Predvsem jim dajmo pouka. Ker tudi tukaj pogostokrat iz nevednosti greše.

Iz nadaljnjega članka zadnje »Zlate Dobe« — »Čast okrajnemu glavarstvu v Kranju!« se razvidi, da bi politična oblast lahko veliko storila za streznenje našega ljudstva. C. kr. okr. glavarstvo v Kranju je za svoj okraj nedavno izdalo odredbo,

da se ob sobotah in dnevih pred prazniki od 5. ure popoldne do 5. ure zjutraj prihodnjega ponedeljka ozir. dne po prazniku ne sme točiti in prodajati žganje. — Okrajno glavarstvo kranjsko zasluži res čast, ker je s tem pokazalo, da mu je resno mar omejiti pijančevanje. Enaka odredba bi bila pa prav tako potrebna in mogoča po vseh glavarstvih oziroma po celi deželi.

Da je to res potrebno, priča na ves glas prihodnji članek »Iz krvavega dnevnika tirana alkohola«. Tu so zbrane nesreče, nastale vsled pijančevanja, v letu 1912, povzete iz »Slovenca«. Takih nesreč je nabranih samo do 12. aprila istega leta celih 47. Spričo teh kričečih dejstev je mironost. Saj gre za eno najkulturnejših akcij med slovenskim narodom!

Beremo tudi, da bo v tekočem letu enkrat sestanek vseh slovenskih abstinentov na Brezjah, — nekaj kontrolni zbor »Svete vojske«. Temu zboru bo morala vsa naša javnost posvetiti primerno pozornost. Saj gre za eno najkulturnejših akcij med slovenskim narodom!

SOCIALNOZAVAROVALNI ODSEK.

Socialnozavarovalni odsek je imel danes dopoldne sejo, v kateri se je razpravljalo o predlogih in zahtevah čeških zastopnikov glede jezikovnega in organizacijskega vprašanja. Izvolil se je na predlog poročevalca dr. Kreka pododsek 21 članov, ki naj reši to vprašanje. Razprava v odseku se ima do § 171 vršiti dalje, tako da vsled pododsekovih zborovanj ne bode zamude.

AVSTRO-OGRSKA.

Ogrsko-hrvaški državni zbor je v seji dne 28. t. m. sprejel novo brambno postavbo in je odobril predlog, ki dovoljuje vladni rekrute. — V Lvovu so 28. t. m. zaključili poljsko-rusinska pogajanja glede na volilno preosnovo. Poljaki in Rusi so se v tem vprašanju, ki je tudi v državnem zboru povzročilo obstrukcijo, popolnoma sporazumeli. »Hlas Naroda« poroča, da se v Pragi meseca marca ustanovi srbski konzulat. — »Poljska korespondenca« poroča, da se je Poljsko kolo pečalo z agitacijo, ki jo »Ostmarka« razvija v Galiciji. Nemški konzul v Lvovu je dal na razpolago svoj uradni lokal odposlancem Ostmarke in Rusinom za skupne konference. Poljsko kolo namerava zahtevati, da naj nemška vlada svojem konzulu v Lvovu najstrožje naroči, naj se ne vmešava v notranje galiske razmere. Od grofa Berchtolda hočejo zahtevati, da naj avstro-ogrski poslanik v Berlinu energično od nemške vlade zahteva, naj se Ostmarki najstrožje prepove agitacija proti Poljakom v Galiciji. Če bi Nemčija ne dala v tej zadevi potrebne zadoščenja ali če bi ne bilo zadostno, bi Poljsko kolo v bodoče ne moglo nastopiti za zvezo z Nemčijo.

BALKAN.

Na Dunaju izjavljajo merodajni krogi glede na vprašanje albanske banke, da posedujeta Avstro-Ogrska in Italija koncesijo, a da sta obe državi voljni, da se o izpremembi bančnega statuta pogajata z vpremilami in jim zagotovita primerno udeležbo. Nadalje izjavljajo na Dunaju, da je poročilo o mednarodni demonstraciji vojnih ladij v albanskih vodah izmišljeno. — Pogajanja dunajske vlade s srbsko vlado in srbske vlade z bančnim konzorcijem glede na orientsko železnico le počasi napredujejo in so prispela do mrtve točke, ker je srbski poslanik Jovanović izjavil, da so predlogi avstro-ogrške vlade nesprijemljivi, ker jim javno mnenje v Srbiji nasprotuje. Jovanović ima le splošna navodila, ki ne obsegajo podrobnih vprašanj. Pogajati se bodo zato mogli naprej šele, ko dobi Jovanović nova navodila. — V Carigradu so zaprli več mohamedanskih duhovnikov, ker so osumljeni, da so se proti vladi zaročili. — Črnogorska skupščina je pričela 28. t. m. zborovati. Izvolili so verifikacijski odsek. — Rumunski prestolonaslednik Ferdinand in njegov sin princ Karol pride-ta koncem bodočega tedna v Peterburg, kjer ostaneta en teden. — Venizelos se je

pripeljal dne 29. t. m. na Dunaj, kjer ostane tri dni. Berchtold mu priredi diner. Najbrže ga zasliši tudi cesar. Kakor poroča »Berliner Tagblatt« iz Aten, se je Venizelos z nemškim cesarjem in z diplomacijo vseh velesil posvetoval o ustanovitvi konvencije vseh balkanskih držav, ki bi bila miroljubna in bi poizkušala doseči gospodarski napredek. Tudi bulgarska vlada se s tem strinja in je izjavila, da želi, da se obnove diplomatske zveze z Grško. Najtežje vprašanje je, da želje do miru ne moti Turčija radi egejskih otokov, marveč da postopa skupno z ostalimi državami na Balkanu, kar bi za dolgo dobo zagotovilo mir.

NEMIRI NA HAJTIJU.

Nemška križarica »Vinetta«, ki je radi nemirov na Hajtiju zasidrana pred Port au Prince od 26. t. m., je v varstvo nemških državljanov izkrcala 80 mož z dvema strojnima puškama.

Dnevne novice.

+ **Završnica.** Vsled hudega mraza so se morala dela na Završnici v zadnjem času še bolj omejiti, pri čemur se je 12 delavcev in sicer le neoženjenih odpustilo in to le za čas te omejitve. Razun nekaj (okroglo 8) laških in nemških delavcev trdke, je v trenutku še zaposlenih okroglo 50 slovenskih delavcev iz tamošnje občine, iz drugih krajev dežele ter iz Primorskega. Misel, da se bodo baje odpuščeni delavci nadomestili z — Italijani, se je edino-le mogla roditi v »Danovih« možganih.

+ **»Zlata Doba«**, 1. številka, je kljub zaprekanom v tiskarni dne izšla. List se sam priporoča. Pisana je zanimivo in poučno, uči varčevati, in prihrani človeku, ki jo hoče ubogati, najmanj desetkratno naročnino. Vsak, kdor se količkaj zanima za streznenje našega ljudstva, bi jo moral čitati. Kdor se pa sam pridruži »Sveti vojski«, pa nima društvenega glasila, ta je zgubljen. Nekaj časa bo obstal, potem pa odpade. — Zato bi bilo želeli, da bi imela več naročnikov po vsem Slovenskem kakor 2000. Kajti velikanska je njena naloga: Zemlji slovenski lice spremeniti. Zares: Ko bi mogli le žganjepitje odpraviti, bi učinili delo, da mu ga ni para! To smemo storiti tembolj, ker višina davka, ki ga bo dobila dežela od konsumiranega žganja, ni odvisna od konsuma v naši deželi. Zato ga naskočimo od vseh strani!

+ **Prošnja ubogih.** Ulegavec »Glavne posojilnice« nam piše: Mnogo nas je članov in vlagateljev, ki smo vsled »Glavne posojilnice« prišli v velikansko mizerijo, dočim se g. Pavšler solčni ob svojem milijonu, ki ga je dobil na posodo v »Glavni«. Mi reveži imamo samo eno prošnjo. »Slov. Narod« ima na Pavšlerja in Pavšler nanj velik upliv. Zato pozivljamo Pavšlerja, naj objavi poleg svojih električnih člankov v »Narodu« tudi vse račune, iz katerih bomo razvideli, kako je Pavšler en milijon kron iz »Glavne« porabil. Dokler se to ne zgodi in dokler ni dokazano, da je Pavšler prišel ob en milijon vsled nesrečnih spekulacij, je neprimeren škandal, da se »Narod« za tega moža vleče. Kje je milijon, g. Pavšler?

+ **Na neumnost računajo.** »Slovenski Narod« je začel zdaj računati naravnost na neumnost nekaterih svojih pristašev. Pravi namreč, da so krivi poloma »Glavne« klerikalci. Kdo se ne bo prijel za glavo? »Glavno« so najbolj posušili Meglič, Hudnik in Pavšler. Ti so namreč prejeli velikanska posojila iz roke liberalnih odbornikov okoli »Glavne«. Denar so prejeli, plačevati pa niso mogli ali pa niso hoteli niti obresti tako, da je morala »Glavna« ravno vsled tega propasti. Ali so bili liberalni odborniki »Glavne« in imenovani dolžniki »klerikalci«?

+ **Telovadni tečaj okrožnih načelnikov »Orlov«** za Kranjsko Podzvezo Orlov se vrši v dneh 1. in 2. februarja v »Ljudskem domu« v Ljubljani ob 8. uri zjutraj. Ker ne more iziti ta mesec »Mladost«, dobi spored tečaja vsak udeleženec na tečaju. Tečaj je obvezen za vse okrožne načelnike »Kranjske Podzveze«.

+ **Trilateralizma ne maraj!** Ko se je dovršil sporazum med koalicijo in ogrsko vlado, je »Novoje Vremja« prineslo 9. decembra precej dolg članek o srbsko-hrvaškem-ogrskem sporazumu. Ta sporazum listu ni bil nič kaj po volji, ker »srbsko-hrvaška koalicija, ki bi priznala močnost bivšega Srbov in Hrvatov v okviru habsburške monarhije, pomenja popoln polom ujedinjenja med Srbi in Hrvati. In ravno to je naredila koalicija.« Na ta odstavek se sklicujejo sedaj tudi Srbi v Belgradu, zlasti »Mali Žurnal«, ki srdito napada koalicijo in Srbe v njej kot izdajalce srbskih interesov. »Ali ne vidijo Srbi, ali ne vidi Pribečević, zakaj in s kakšnim namenom hoče Avstrija vis-a-vis Vel. Srbije postaviti veliko jugoslovansko državo?« Tako kliče Žurnal in pristavlja: »Trilateralizma ne maraj!« Valja zapamtiti, če je ogorčenje srbskega lista sploh pristno. Mogoče je namreč stvar tudi narejena, sicer ne bi bil lisjak Nikolić o priliki zapisal besed: »Dokler so ljudje v opoziciji, lahko vodijo radikalno politiko, kadar pa pridejo do vlade ali če hočejo priti do vlade, je pa stvar druga.« Nekoliko previdnosti proti koaliciji ne bo škodovalo.

+ **Socialno-demokratska »Zarja«** se preseli v kratkem v Trst. Preseli se tudi celotno uredništvo. V Ljubljani in sploh na Kranjskem ima »Zarja« tako malo naročnikov, da so tržaški sodrugi odločno zahtevali »Zarjo« v Trst.

— **Dopisnikom »Slovenskega Gospodarja«** Sedanje ljubljansko uredništvo »Slov. Gospodarja« naznanja, da morajo biti novice najpozneje v ponedeljek opoldne v Ljubljani, ako hočejo, da se v prvi številki objavijo.

— **Imenovanje in odlikovanje.** Vpoko-kajeni orožniški naslovni stražmojster Fr. Bonča je imenovan za uradnega slugo c. kr. pol. ravnateljstva v Ljubljani. — Okrajnega slugo Franc Sevskega v Višnji Gori je odlikoval kranjski deželni predsednik s častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje.

— **Učni tečaj na c. kr. šoli za babice** v Ljubljani se začne dne 1. marca 1914. Za ta tečaj je razpisanih tudi 9 ustanov po 105 kron. Prošnje se morajo do 10. februarja vložiti.

— **Kolajno za 40letno službovanje** je dobil pisarniški ravnatelj na sodišču Franc Kodrman v Rudolfovem.

Volk v šmihelu in na Drski! Dne 25. t. m. je posestnik vulgo Rogelj pripovedoval v Novem mestu, da je zgodaj v jutru neka žena videla volka; bil je pa le pes volčjak graščaka v Srebrnicah.

— **Glavna tobačna trafikla v Ilirski Bistrici** se odda potom javnega natečaja. Ponudbe morajo biti vložene pri c. kr. fin. ravnateljstvu v Ljubljani do 12. februarja ob 11. uri popoldne.

— **Razpisano je mesto šolskega sluga** na I. drž. gimnaziji v Ljubljani. Prošnje so vlagati na deželni šolski svet do 31. marca 1914.

— **Poroka.** V nedeljo 25. t. m. se je poročila na Dunaju pošttrvovalna članica Slov. katol. izobr. dr. »Straža« Manica Plevelj z g. Alojzijem Medven.

— **Beda naših rojakov v Ameriki.** Ameriški »Glas Naroda« poroča: Rojak M. Klopčič iz Detroita, Michigan, nam je doposlal pismo, v katerem nas prosi, naj posvarimo rojake pred nepremišljenimi sklepi. Kakor znano, je naznanila družba Ford, velika avtomobilska tvornica, da bo povišala plače delavcev na dnevnih 5 dolarjev ter da bo sprejela v službo 4000 novih delavcev. To je napotilo veliko ljudi, da so zapustili delo ter se napotili v Detroit v upanju, da dobe pri Fordu dela. Med temi je gotovo tudi veliko rojakov Slovencev. Bili so pa bridko razočarani, ker bo sprejemala družba nove delavce sukcesivno, dočim so oni mislili, da bodo lahko takoj vstopili. Rojak Klopčič poroča, da je v Detroitu in okolici do 150.000 ljudi brez dela ter da ni prav nobenega upanja, da bi ga dobili pri Fordu, vsaj kmalu ne.

— **Smrtna nesreča.** Na Zidanem mostu je v sredo dne 28. jan. poštni vlak ob 11. uri popoldne povozil železniškega delavca Mihaela Kosem iz Loke. Glava je bila čisto odrezana od života. Bil je dober mladenič.

— **Živinski semenj v Škofji Loki.** Iz Škofje Loke nam poročajo: V torek 3. svečana t. l. bo v Škofji Loki prvič novi živinski semenj sv. Blaža. Društvo za povzdigo semenj v Škofji Loki namerava na ta dan razdeliti čez 30 premij za živino. Kmetje kakor kupci živine, ne zamudite prilike, kajti gotovo se bo prignalo mnogo lepe, debele, kakor tudi plemenske živine na prodaj.

— **Umrla je v mariborski bolnišnici** na težki operaciji 20-letna hčerka šentiljskega narodnjaka, gpđ. Marija Brus.

— **Telovadni odsek »Orel« v Hočah** priredi na svečnico igro »Sinovala« ali »Spoštuj očeta« v treh dejanjih, s petjem. Začetek po večernicah.

— **Izobraževalno društvo v Teharjih** ima na svečnico redni letni občni

zbor z običajnim sporedom, srečolovom in tamburanjem. Dve nedelji pred pustom igrajo naši fantji dve igri in sicer: »Sanje« in šalivko »Dva gluha«.

— **Prostovoljna požarna bramba v Braslovčah** ima svoj občni zbor dne 2. svečana ob 3. uri popoldne v gostilni g. Vinko Brišnika z običajnim sporedom.

— **Višji finančni svetnik** ad personam je postal finančni svetnik Ivan Walker v v področju finančnega ravnateljstva v Celovcu.

— **Samoumor.** V Celovcu je skočila v Glino neka ženska. Ker jo je pa najbrž preveč zeblo, je začela klicati na pomoč. Ko pa so prišli ljudje z drogovi, je žena že izginila v valovih in je v kljub skrbnem iskanju še do danes niso našli. Sodijo, da je samomorilka 28 let stara kuharica Polona Janežič, ki jo pogrešajo od tistega dne. Imenovana bi se morala podvreči neki operaciji.

— **Fevska veselica s tombolo.** Slov. kršč. soc. zveza za Koroško priredi dne 15. svečana v Celovcu pevsko veselico s tombolo, pri kateri bodo, kakor že nekaj let sem, sodelovali najboljši koroški pevski zbori. Tej prireditvi naj se umaknejo vse prireditve pevskih društev po deželi!

— **Na Reki prijet.** Policija na Reki je prišla 19 let starega J. Moškerca iz Dobrunj pri Ljubljani. Išče ga ljubljanska sodnija.

— **K albanskim homatijam.** Iz Pulja se nam poroča: Velika križarica »St. Georg« je odpeljala proti Tivotu. Tivot je najjužnejša in zadnja postaja za naše vojne ladje v Dalmaciji. Brezdvomno so »St. Georga« poslali v Tivot radi albanskih homatij, da je tako v slučaju potrebe hitro pred Valono. Ta ukrep pa je najbrže v zvezi tudi s tem, ker je tudi Italija pripravila eno križarico za isti namen.

— **Magistratni ravnatelj zaprt.** Ravnatelj reškega magistrata in namestnik guvernerja pl. Dardi je bil zaradi dvoboja z nekim Rihardom Gigante na dva dni zapora obsojen in je kazen tudi nastopil.

— **Snež je zapadel tudi v Opatiji,** zimskem letovišču.

— **Konfiscirali so v Gorici veliko** zalogo razglednic, na katerih so bili naslikani fortii v alpah.

— **Bivši ban Rauch** se je podal s svojo sestro, gospo Jelačičevo, v Argentinijsko, kjer hoče študirati ondote agrarne razmere.

— **Pangermanizem na Hrvaškem.** Vse-nemški agitator Ferdinand Lindner potuje po Slavoniji, kjer organizuje ondote Nemce.

— **Doljemiholjski grajšček** (Hrvaška) grof Mailath je povabljen k nemškemu cesarju Viljemu na lov poleti.

— **Gledišče v Sarajevu.** »Srbskohrvatsko narodno gledišče, ki se osnuje v Sarajevu, bo vsako leto od dežele dobivalo 36.000 K, vrhutega bo dežela poravnala začetkom vse eventualne deficite. Subvencija se bo s časom zviševala. Nova zgradba še ni projektirana ter se bo gledišče namestilo v »Društvenem domu«.

— **Zagrebska policija** se v teku 6 do 8 mesecev podzavi. Zagrebska občina bo prispevala k policiji letno 240.000 K. Vadijo policiste že sedaj bivše častniki. Stanje moštva se poviša od 230 na 300, vstevši policiste na konjih.

— **Posebni aprovizacijski oddelek** se je organiziral pri zagrebski občini. Šef je ravnatelj Slivnjak. Aprovizacija je v Zagrebu izborna urejena.

— **Črne koze divjajo hudo** po Srbiji. Notranje ministristvo je odredilo prisilno stavljenje koz. V Požarevcu je v kaznišnici 10 kaznjencev za črnimi kozami umrlo.

— **Tiskarskih pogajanj na Dunaju** se udeleže sledeči odposlanci nemškega tarifnega urada: tejni svetnik Büchsenstein, predsednik; Schliebs, poslovodja; Frangke, načelnik principelov; Giesecke, načelnik pomočnikov; Haberland (Lipsko), prisednik principelov in Döblin, prisednik pomočnikov.

— **Nesreča na gorenjski železnici.** Na Jesenicah je zadel 28. t. m. jutranji beljaški tovorni vlak v neko lokomotivo. Obe lokomotivi sta poškodovani, kakor tudi vzovi in blago.

— **Utonil je 20 let stari mornar** Jožef Repovič v tržaškem pristanišču.

— **Nove vožnje Adrije.** Paroplovna družba »Adria« vpelje sledeče nove vožnje: tedensko Reka—Valencia in Reka—Marseille, redne vožnje na 14 dni med Reko in Tunisom, Alžirjem, Marokom in med Reko in Libijo. Dvakratna tedenska vožnja Gruž—Valona. Trikrat tedensko Reka—Benetke in Reka—Jakin (Ancona) pozimi, poleti pa šest nočnih in dve dnevni vožnji na tej črti.

— **Osebnosti v pošti.** C. kr. poštni kontrolor Jakob Belec na Dunaju je imenovan za c. kr. poštne nadkontrolorja. — C. kr. računski asistent Franc Šetina na Dunaju je imenovan za c. kr. računskega oficijala.

— **Razpisan c. kr. poštni urad.** Razpisan je mesto c. kr. poštnega oskrbnika v

Pazinu s plačo IX. čin. razr. drž. uradnikov. — Prošnje je vložiti v teku 14 dni pri c. kr. poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu.

— **Ogoljufana pošta.** V torek popoldne ob pol 6. uri se je oglašil pri poštnem uradu na Opčini neki mladenič s poštno-hranilnično knjižico glasečo se na ime Artura Battaglija in vsoto 93 kron z zahtevo, da se mu izplača 20 K. Ker g. poštar Caris na Opčini ni našel na knjižici nič sumljivega je brez obotavljanja izplačal »Battagliju« 20 K, čeprav je videl, da se je neznanec roka tresla, ko je podpisaval potrdilo. Ko je neznanec odšel je poštar zaradi sigurnosti vendar telefoniral poštnem uradu v Barkovlje, kjer je bila knjižica izdana. Izvedel je, da je bila pač oddana pri dotičnem uradu na omenjeno ime knjižica na vsoto 3 K, ne pa 93 K. Očividno je zvijač ponaredil iz vsote 3 K 93 K. Poštar je takoj tekel za goljufom, ga sicer dohitel še na občini, a mu je ušel kljub temu, da je tekla in vpila cela gruča ljudi za njim.

Ljubljanske novice.

lj **Srečna Ljubljana!** Vzorno mestno gospodarstvo na magistratu bo Ljubljani pridobilo ime »mesto dolgov«. Na magistratu se je že sedaj nabralo toliko dolgov, da pride na vsaki tisoč Ljubljančanov 300 tisoč kron dolga. Tisti Ljubljančani, ki to »delo« občudujejo in zanj glasujejo, morajo biti res precej naivni.

lj **Vzajemno podporno društvo** je darovalo mesto venca na grob svojega mnogoletnega zaslužnega odbornika dr. Ign. Zitnika 50 K za Vincencijsko družbo. Bog plačaj!

lj **Katoliško društvo rokod. pomočnikov** v Ljubljani priredi na Svečnico ob 5. uri popoldne predstavo »Lumpacij Vagabund« v ljudskem domu. Vstopnice se dobe v »Katoliški Bukvarni«. — V nedeljo ob 2. do 5. ure popoldne se dobe vstopnice tudi v »Ljudskem domu«.

lj **Kdor se prihodnjo soboto dne 31. t. m. zvečer noče dolgočasiti**, se bo ob 8. uri zvečer napotil na meščansko predpustnico v »Union«. Za to odlično priredbo ni treba delati šumne reklame; da bo zabava dostojna in dobra, pričajo napadi nanjo od strani surovih ljudi, ki jih je pa, v čast Ljubljani, komaj za eno mizo. Ljudi s takimi manirami seve na meščansko predpustnico ne bo in jih tudi biti ne sme ker jih samoobsebi umevno nihče — vabil ni. Na meščanski predpustnici se hočemo zabavati brez takih ljudi, kateri s svojo nestrpnostjo razdirajo vsako prirčno zabavo. Na meščansko predpustnico je vabljen dostojna, ugledna družba, ki ima medseboj družabne ali pa gospodarske zveze in si jih ne da pokvariti po par nestrpnežih, ki gledajo vse le s svojega omejenega duševnega horizonta. Meščanska predpustnica v »Unionu« bo prvovrstna po svojem aranžma-u in dekoracijah. Zato bo pa vsak, ki se je bo udeležil, preživel v letošnjem predpustu res vesele ure.

lj **Ogenj v Lichtenhurnovem zavodu.** Ko je vodja I. ljubljanskega zavoda za straženje in zaklepanje gosp. Freulik ob 1:12 uri kontroliral v Lichtenhurnovem zavodu je zapazil, da gori v sušilnici za perilo. Poklical je takoj službeno osebje in usmiljene sestre ter poslala po požarno brambo, ki je došla ob 1:45 uri na lice mesta. G. vodja in kontrolor g. Kumpeščak ostala sta tam do 3:45 ure ter pomagala ogenj pogasiti. Če bi ne bilo nočne straže, bi se bil ogenj razširil ter bi se bila lahko pripetila, kar prebiva v tem zavodu tudi večje število otrok, velika nesreča.

lj **Domobranske orožne vaje 1. 1914.** se bodo vršile v dveh skupinah in sicer spomladi in jeseni. V slučaju potrebe se spomladanska perioda lahko razdeli v dva zaporedna turnusa po štiri tedne. Spomladanske orožne vaje morajo biti brezpogojno 15. junija končane, odnosno tisti dan, ko se pred 15. junijem začne dopusti vsled žetve. Pri domobranskem pepolku št. 27. (Ljubljana) se vpokličejo na orožno vajo in sicer: na 4 tedne dne 1. maja; na 3 tedne dne 6. maja; na dva tedna pa dne 13. maja. Z ozirom na svoje stanovske in službene razmere si lahko vsakdo izbere dobo, v kateri želi doslužiti svojo orožno vajo. Tozadevno pa se je treba nemudoma zglasti z domobransko knjižico pri županstvu svojega bivališča, v Ljubljani pa v vojaškem uradu v Mestnem domu in sicer najkasneje do 15. februarja t. l. Zakasnele prijave s najbrže ne bodo mogle vpoštevati.

lj **Društvo trgovskih in podjetniških uslužbencev** v Ljubljani vabi k predpustnici, katere se vrši dne 1. februarja 1914 v hotelu »Lloyd«. Vhod s sv. Petra ceste števil. 7.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Iv. Zorko, krojač, 56 let. — Josipina Selan, mesarjeva žena, 60 let. — Ivan Česnovar, pekovski pomočnik, 54 let. — Jera Kres-

nar, godčeva vdova, 87 let. — Fran Jakič, sin mitniškega paznika, 24 dni.

lj **Podaljšanje proge električne cestne železnice.** Kakor smo že na kratko omenili, je ravnateljstvo akcijske družbe malih avstrijskih železnice sklenilo razširiti progo ljubljanske električne cestne železnice in so tozadevna pogajanja in projekti skoraj domalega že izvršeni. Progo hočejo podaljšati do Viča in do konca Šiške. Če smo prav informirani, bi se imela proga cepiti pri glavni pošti ter bi šla po Selenburgovi ulici, Kongresnem trgu, Vegovi ulici, po Rimski in Tržaški cesti proti Viču. Druga pa bi šla po Franca Josipa in Bleiweisovi cesti, pri Bleiweisovem parku pod progo južne železnice, potem pa na Marije Terezije cesto ter po Celovski cesti do konca Šiške. Proga od magistrata do Dolenjskega kolodvora bi bila potem le kot stranska proga. Pogajanja s privatnimi interesi, s cestnim erarjem, z južno železnico, šišensko, viško in ljubljansko občino se kmalu začno in bodo gotovo izpadla ugodno. Pri tem bi v interesu občinstva, kakor tudi v interesu družbe same, opozarjali, da bi se odpravili pasi, mesto njih pa naj bi se uvedla le dva tarifa za celo progo in za polovico. Cene naj bi se primerno znižale.

lj **Semenj.** Na včerajšnji semenj so prignali 10 glav goveje živine in sicer 8 volov in dve kravi.

Razne stvari.

Naš cesar je odnekad zgoden vstajalec; saj je znano, da je redno vstajal ob 4. uri jutraj in ob četrta na pet že delal pri svoji mizi. Pred tremi tedni je pa začel še bolj zgodaj vstajati t. j. ob pol štirih. Takoj začne delati; ob 5. uri ima zajutrek, nato delo nadaljuje vse do opoldne. Najprej pridejo na vrsto spisi, ki jih vsako jutro prinese iz kabinetne pisarne v rdeči torbi; potem pridejo advijence z ministri. Cesar se zadnji čas izvrstno počuti, a zabave ne mara nobene, niti v gledališče noče. Vse njegovo razvedrilo je kratek izprehod po schönbrunnskem parku. Radi visoke cesarjeve starosti izostanejo tudi letos na dvoru vse predpustne prireditve, tembolj, ker tudi prestolonaslednika Fran Ferdinanda in Karel Fran Jožef nista prijatelja šumnih prireditev. Le v Schönbrunnu se 16. febr. vrši večerja s plesom.

25letnica smrti cesarjeviča Rudolfa bo jutri.

Sredstvo proti kajenju. Ameriški zdravnik dr. D. H. Kress je moral nekega bolnika s peklenskim kamnom žgati v ustih. Ko je bolnik kmalo nato pričel kaditi cigareto, je začutil v ustih neznanega zopern okus. Dr. Kress se je za stvar zanimal in dožgal, da gre za reakcijo srebrnega nitrata z nikotinom. Kdor se hoče prepričati, naj si z zelo razredčeno raztopino (treba previdnosti!) peklenskega kamna izplahne usta in nato poizkusi kaditi: potegnil bo samo enkrat, potem pa cigaro ali cigareto gotovo takoj proč vrge. Tega sredstva se sedaj poslužuje anticigaretno društvo v Illinois, ki ima namen zatirati kajenje med nedoraslo mladino. V tej ameriški državi imajo postavo, glasom katere je mladini do 18. leta starosti prepovedano kajenje. Mlade ljudi, ki se te prepovedi ne drže, pripeljejo v prostore tega društva, kjer jim potem z lapsovo raztopnino izperejo usta. Vsak član tega društva ima tudi sam pravico, mlade ljudi, ki jih zasači pri kajenju, prijeti in jih tirati v društvo k izpiranju ust. V društvo pa se prostovoljno zatekajo tudi mnogi odrasli strastni kadilci obojega spola, ki bi se radi odvadili kajenju. Pravijo, da je ozdravljenje trajno.

Potopljena ladja. Trijadrnica »Vorwärts« se je med vožnjo iz Bornholma v Hamburg potopila. Posadka je utonila.

Ponesrečena švedska vojna ladja. Švedska oklopnica »Tapperheten« je dne 28. t. m. obšla pri Sandoju v morskih tleh. Ladjo upajo rešiti.

Passivna resistencia častniških dam v Budimpešti radi umesnega odloka kornege poveljnika. Običajni ples častniške kazine v Budimpešti so morali odpovedati. Poveljnik budimpeštanskega armadnega zbora, podmaršal Trsztyanski je namreč damam prepovedal pri plesih moderna preklana krila. Dame so pa že takrat taka krila naročile in izjavile, da si novih toalet v tako kratkem času ne morejo nabaviti.

Obsojen bivši ropar cerkvenega premoženja na Francoskem. Kot skrivca milijonskega sleparja Dueza so pariški porotniki te dni obsodili na štiri leta ječe Martin Guthierja, glasovitega Combesovega pomagača pri ropu cerkvenega in samostanskega premoženja na Francoskem.

Dobro jo je pogodil. V neki gosposki hiši v Berlinu so radi električne razsvetljave poklicali monterja, ki je prišel z vajencem in začel svoje delo. Medtem je v dotično sobo prišla hišna gospa in vsa prestrašena glasno zaklicala sobarici: »Marija, kaj pa mislite, da ste pustili srebrnino tu ležati, ko imamo vendar delavca v hiši!« Monter je prvi hip presenečen nad tako brezobzirnostjo, potem se pa obrne k va-

jencu in mu glasno pravi: »Korl, pojdi takoj na hodnik, kjer sem obešil svojo sukno; vzemi iz nje uro z verižico in pa denarnico ter nesi oboje spravit moji ženi. Treba biti previden, ker sva v tuji hiši.«

Dragocen cesarjev dar Ogrom. Cesar Franc Jožef je prevzel protektorat nad novoustanovljenim umetnoobrotnim muzejem v Budimpešti, obenem je pa novemu zavodu daroval dragocen flandrijski gobelin. Ta umetnina izhaja iz prve polovice XVI. stoletja in je načrt narisal antwerpenski mojster Guentint Matsys. Gobelin je izdelan iz zlata in svile in predstavlja Jezusovo rojstvo. V evropskih muzejih je malo takih metnin.

Pogledal ga je Bog skozi veliko okno. V Desenicah je opešal Fr. Wolf in je moral naposled zamenjati delo z beraško palico. Životalil je ob milodarjih, ki jih je prejemal, pa si je iz prihranka kupil srečko. In zadel je, kakor poroča »Den«, te dni nanj 100 tisoč kron. Imel bo srečne dni na stara leta.

Stoletna starica Kata Marinković Tomič je te dni umrla v Bolu na Hrvaškem. Njena najstarejša hči je sedaj stara 73 let, pokojničin brat pa 94 let. — V Visokem v Bosni je pa umrla 110letna mohamedanska Nmršovka Mataradžija, ki je bila do zadnjega prav čvrsta.

Stisnjeni zrak — sredstvo proti valovom. O priliki nekih gradbenih del ob morju je newyorskí inženir Brasher opazil, da je bilo morje krog plavajočih zabojev, v katerih je bil stisnjen zrak, tudi ob hudem vremenu popolnoma gladko in mirno. Začel je stvar preiskavati in dognal, da pomirja valove uhajajoči stisnjeni zrak. To je potrdil tudi poizkus v večjem obsegu. Napeljal je ob obali in ob pomolih cevi s stisnjenim zrakom, ki je iz majhnih odprtini uhajal, in res, morje je bilo ob kraju tudi ob najhujšem viharju skoro popolnoma mirno. Sedaj hočejo to odkritje izrabiti za varnost ladij na morju; krog in krog ladij bodo napeljali cevi, v katere se bo ob potrebi spustil stisnjeni zrak. Tako si bo ladja ugodila pot, kar bo zlasti važno za pristajanje ob hudem vremenu.

Živali in morska bolezen. Kakor na ljudi, tako morskotovanje različno vpliva tudi na živali. Medtem ko se n. pr. nekatere niti ne zmenijo za kako morskot bolezen, pa druge na morju zelo trpe. Divji sloni n. pr. postanejo na morju naenkrat čisto krotki v svojih bolečinah; naravnost ganljivo je videti te velike, kako leže v kakem kotu ladje in bolestno ječe. Da jim preženo bolezen, jim dajo piti po več litrov močnih alkoholnih pijač — najbolje žganja; čez par dni se osvobode morskot bolezni ter postanejo zopet živahni. Zelo hudo se godi na morju kameli; mnogokrat pogine med vožnjo cel transport. Nasprotno pa žirafe vožnjo po morju prav dobro prestanejo. Zelo trpe vsled morskot bolezni konji in osli, katerih na visokem morju mnogo pogine. Slabo se godi na morju psom in mačkam, ki neprestano lajajo oziroma mijavkajo in mnogo jih tudi pogine. Ptici navadno tudi dobe morskot bolezen in papige si še-le čez več dni zopet opomorejo. Hudo se godi opicam, ki močno bljujejo, vendar imajo zanje jako priprosto a učinkujoče sredstvo; oboleti opice drže namreč pod nos načeto čebulo in to večkrat ponove. Živali kmalu odleže in od tega trenutka dalje je varna pred morskot boleznijo.

Srečen bajtar. »Hlas« poroča: V Č. Krumlovi živi bajtar Tuha, ki je nekoč na dražbi kupil za neznamenit denar staro sohico Matere Božje, izrezano iz lesa, pa pobarvano. Ni še dolgo tega, ko jo je videl pri njem prijatelj starin, pa ga je vprašal, ako bi ne prodal sohice. Tuha je bil že pri volji prodati kip, ali ker mu je tujec ponudil zanj 40 K, ga je debelo pogledal. Cena se mu je zdela visoka in je vzbudila v Tuho misel, da je kip več vreden. Pa ga ni prodal. Rekel je, da se mora posvetovati z ženo. Kmalu se je raznesel glas, da imajo pri Tuhovih staro sohico, ki je znatne vrednosti. In prihajali so kupci od blizu in daleč, in ponujali za sohico celo po nekaj stakov. Tuha se pa le ni omeščal, in prav je bilo, da ne. Tuhova Mati Božja je prišla v časnike, in naposled je stopil v Tuhovo hišo zastopnik c. kr. umetniško-zgodopisnega muzeja ministrstva za bogocastje na Dunaju. Ogledal si je kip in spoznal, da je ta sohica dragoceno delo XV. stoletja, in da je iz samostana Zlatokronskega. Pa je odbral na mizo Tuho za Mater Božjo 30.000 K.

Iz slovanskega sveta.

Tudi Slovaki se oglašajo. Z ozirom na Tiszova pogajanja z Rumuni se je v nekem peštanskem mažarskem dnevniku oglašil bivši slovaški poslanec in član centralnega odbora slovaške narodne stranke Milan Hodža. V svojem članku izjavi, da grede Slovaki ome iste pravice kakor Rumunom in da bodo sedaj tudi Slovaki podali svoje temeljne zahteve, ki so: odprava Apponyeve šolske postave, upostava treh slovaških gimnazij, ki so bile zatvorene l. 1870., in upostava Slovaške Matice. Svojih za-

tev pa si ne marajo zagotoviti na podlagi osebnega pakta s Tiszom, marveč hočejo imeti polnoveljavne postave. Pogajanja grofa Tisze pričajo, da je dosednji način postopanja z narodnostmi na Ogrskem doživel popoln flasko in je končno tudi tu začelo zmagovati narodnostno načelo. Mažari pa naj ne mislijo, da bo stvar rešena z rumunskim paktom; druge narodnosti se ne bodo dale pritiskati ob steno.

12 vaganov železnih plugov je naročila Zveza srbskih kmetijskih združenj za svoje članice. Zveza se bo potrudila, da pride železni plug v rabo tudi v novih krajih, kjer poznajo le primitivni leseni plug.

Novo pošto palačo zgrade v Belgradu; gradbeni stroški so proračunjeni na dva in pol milijona kron.

Nova črna gora. Cetinjski »Glas Črnogorca« je objavil te dni po kralju potrjen zakon, ki dovoljuje novim črnogorskim krajem za mesec prosinc in svečan 70.000 kron za vojaške potrebe, 140.000 kron ministru za notranje reči, 45.000 K finančnemu in stavbnemu ministru, 10.000 kron pravosodnemu ministru ter 50.000 K naučnemu ministru. Denar se ima vzeti iz dohodkov novega črnogorskega ozemlja, ko bi pa ne zadostoval, pa iz državnih dohodkov Črne gore.

Gorki se je vrnil na Rusko. Slavni ruski pisatelj Maksim Gorki, ki je od l. 1906. živel v Italiji kakor ruski izgnanec, se je te dni vrnil v svojo domovino.

Geolog Černišev umrl. Kakor poročajo listi iz Petrograda, je umrl pretekli teden geolog Černišev, član carske akademije. Pred leti je objavil Novajo zemljo. Rajni se je rodil leta 1856. v Kijevu. Po dovršenih gimnazijskih, pomorskih in rudarskih študijah se je odpravil na Ural, kjer se je pod vodstvom prof. Müllerja udeležil izdelave geološke mape zapadnega Urala. Njegova paleontološka in geološka dela so povsem strokovnjaška.

Polet ruskega zrakoplovca iz Peterburga v Pariz. Ruskemu zrakoplovcu Vasiljevu je dovolila nemška vlada preleteti nemško ozemlje pri njegovem poletu iz Peterburga v Pariz. Prosil je že pred dalj časom, ali dobil je šele zdaj dovoljenje. Vasiljev čaka, da preneha ostri mraz. V svojem poletu preko Nemčije se mora Vasiljev natančno držati smeri, ki mu jo je določila nemška vlada.

Volilo praškemu konservatoriju. Dne 18. grudnia l. l. je umrl v Stolpnu na Saksionskem bivši c. in kr. fregatni zdravnik dr. Lippe. V oporoki je določil za univerzalnega dediča praški konservatorij, kateremu je daroval 40.000 K za dijaške ustanove. Ta ustanova stopi v veljavo po smrti sestre rajnega, ki ima dosmrtni užitek iz zapuščine.

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Obstrukcija čeških agrarcev.

Dunaj. Začetkom današnje seje sta poslanca Stanek in Choe protestirala, da je proračunski provizorij že na dnevnem redu današnje seje, dasi so tiskano poročilo še-le danes razdelili. Ako bi obstrukcija čeških agrarcev danes ali v jutrišnji seji imela vspeh, tedaj je današnja oziroma jutrišnja seja zadnja. Sledi v tem slučaju odlogodenje drž. zbora, nakar bi bil proračunski provizorij s § 14 ugotovljen, državni zbor bi se pa sešel šele sredi meseca marca.

Dunaj. V državnem zboru so danes pričeli češki agrarci z obstrukcijo proti proračunskemu provizoriju. Oglašajo se za besedo k poslovniku in preprečujejo tako, da zbornica ne more preiti na dnevni red. Najprej je dalje časa k poslovniku govoril Stanek, za njim Choe, potem je pa pričel govoriti češki agrarec Bradač, ki je ob trideletni na 3. uro še vedno govoril. Stanek je v svojem govoru izjavil, da Čehi ne morejo dopustiti, da bi bila njihova dežela manj vredna kot n. pr. Galicija. Borili se pa bodo odločno proti sedanjim vladim in tudi vsaki prihodnji, ki bo hotela braniti prvenstvo Nemcev v Avstriji. Sedaj stojimo pred ali — ali — ter ne odnehamo. Opoldne se je vršila konferenca načelnikov klubov, ki je pa pokazala, da so češki agrarci neizprosni in da se nočejo spuščati v nobena druga pogajanja. V konferenci je ministrski predsednik izjavil, da se narodnostna sprava ne more doseči v parlamentu, da se pogajanja zato morajo vršiti na licu mesta, po deželah in da se bodo v kratkem pričela na Češkem pravna pogajanja. Konferenca se je brez vspeha razšla, ker se češki agrarci niso hoteli prav nič udati in ne odnehajo od svojega stališča in svoje taktike. Skoro gotovo sledi odlogodenje zbornice in § 14 in to tembolj, ker se je ministrski predsednik izjavil, da z ex lex stanjem koncem meseca mora končati.

Dunaj. V proračunski provizorij je je ustavljenih tudi 2 milijona za ljudi, ki ne morejo dobiti dela.

TISZA PRI CESARJU.

Dunaj. Ogrski ministrski predsednik je bil danes od cesarja sprejet v avdienci.

Podal je cesarju daljše situacijsko poročilo, v katerem je bil govor tudi o hrvaški in rumunski mirovni akciji.

VOLILNA REFORMA V GALICIJI.

Lvov. Odsek za volilno reformo se snide v torek, da nadaljuje svoje delo na podlagi včeraj sklenjenih kompromisnih točk med Rusini in Poljaki.

PREMEMBA V HRVATSKEM EPISKOPATU?

Reka. »Riečke Novice« trdijo, da bo zagrebski nadškof dr. Posilović stopil popolnoma v pokoj. Na njegovo mesto se imenuje dr. Bauer, kateremu se dodelita kot pomožna škofa dr. Baron in dr. Premuš.

ODPUŠČENI DELAVCI NA REKI.

Reka. Ladjedelnica »Danubius« je odpuščala že blizu 1000 delavcev. Razlog, da ni dela, je sumljiv. Govori se, da je ali vojno ministrstvo »Danubiusu« nadaljna dela odkazalo, ker se ladjedelnica pri gradbi »Szent Istvana« ni izkazala, ali pa ladjedelnica namerava odpuščene delavce zopet sprejeti, pa za veliko nižjo plačo.

BALKANSKE ZVEZE.

Berolin. V tukajšnjih diplomatskih krogih sodijo, da so neresnične vesti o novi balkanski zvezi. Trdijo pa, da so osnovele zvezo Srbija, Grška in Rumunska. Ako bi Turki napadli Grčijo bi pomagali Srbija in Rumunska.

VLOM V GRŠKO POSLANIŠTVO.

Peterburg. V tukajšnje grško poslaništvo je bilo vlomljeno. Vlomilci so odnesli mnogo dragocenosti in političnih dokumentov.

SRBSKI VOJNI PRORAČUN.

Belgrad. Novi vojni minister polkovnik Štefanović predelava vojni proračun, ki bo znašal, kakor zatrjujejo poučeni krogi, krog 55 milijonov dinarjev. Ko bo proračun pregledal še ministrski svet, se predloži skupščini, ki se skliče v 14 dneh, v odobrenje.

EGEJSKI OTOKI.

London. Ruska in francoska vlada sta dovolili grško stališče glede egejskih otokov ter sta to javili v Carigrad.

ALBANSKI UDRLI V GRŠKO VAS.

Attene. Na stotine Albancev je napadlo neko grško vas v bližini Valone. Razvilo se je pravo klanje. Mnogo oseb je obležalo mrtvih. Albanci so bili končno prepodeni.

NEMCI NA PORTUGALSKEM.

Lisbona. Tu so bili včeraj zopet krvavi poboji med pristaši Coste in njegovimi nasprotniki. Eksplozirala je bomba in mnogo oseb ranila.

NESREČA NA ŽELEZNICI.

Krajevski gradec. Tu sta trčila osební in tovorni vlak. 25 potnikov in železniških uslužbencev je lahko ranjenih.

ROPARJI NAPADLI TURŠKE ROMARJE.

Carigrad. Romarske skupine, ki so se na parniku »Lazaroff« vrnile iz Mekke, pripovedujejo, da je bilo mnogo romarjev od roparjev napadenih in umorjenih. Število mrtvih romarjev znaša menda nad 500.

Novim in starim naročnikom »Dom in Sveta«.

Radi tiskarskega štrajka ne moremo pravočasno natisniti 1. in 2. sešitka »Dom in Sveta«. Prosim Vas pa, da vkljub temu ostanete zvest naročnik našemu listu, ki dobi letos novo skrbno uredništvo, pa tudi med sotrudniki mnogo svežih izbranih moči. Istotako bo pokazal list tudi v svoji zunanji opremi novo lice in ostane na višku novodobne tehnike.

Ker se mora pa naš list boriti z ogromnimi stroški, nam je na tem, da vkljub zakasnelosti 1. številke pridobimo še več novih naročnikov, zato hoče založništvo naročnike, ki so naročnino za leto 1914 že doposlali in ki jo v kratkem dopošljejo, odškodovati na ta način, da jim da priliko, omisliti si za iz-

redno nizko ceno sledeča lepa dela naše književnosti:

Finžgar, »Pod svobodnim solncem« 2 zvezka, mesto 6 K 80 v., samo 3 K 40 v.

Sheehan, »Dolina krvi«, mesto 4 K 20 vin., samo 2 K 40 vin.

Dickens, »Povest o dveh mestih«, mesto 5 K 50 v., samo 2 K 80 vin.

Grafenauer, »Zgodovina novejšega slov. slovstva«, 1. in II. del, mesto 8 K 20 v., samo 5 K 10 vin.

Alešovec, »Kako sem se jaz likal«, 3 zvezki, po 1 K 20 v., mesto 3 K 60 vin., samo 1 K 80 vin.

Haggard, »Dekle z biseri«, mesto 2 K 20 v., samo 1 K 20 vin.

Alešovec, »Ljubljanske slike«, mesto 1 K 80 v., samo 90 vin.

Colona, »Juan Miseria«, mesto 1 K samo 50 vin.

Alešovec, »Ne v Ameriko«, mesto 1 K 50 vin., samo 80 vin.

Sienkiewicz, »Skozi puštinje in puščavo«, mesto 2 K 80 v., samo 1 K 50 v.

Haggard, »Roža sveta«, mesto 2 K 80 vin., samo 1 K 60 vin.

Sardenko, »Roma«, mesto 2 K samo 1 K 10 vin.

»Dom in Sveta« letniki 1899, 1900, 1902, 1904, 1905 mesto 9 K samo 6 K.

»Dom in Sveta« letnika 1908 in 1912 mesto po 10 K, samo 5 K.

Označene cene se razumejo za broširane izvede; kdor želi vezane knjige, naj blagovoli to pri naročilu naznaniti. Vezavo zaračunamo posebej po običajni ceni.

Cene veljajo samo za naročnike »Dom in Sveta« in ugasnejo najpozneje koncu februarja, po potrebi jih prekliče založništvo že preje. Umevno je, da velja ta ugodnost tudi za nove naročnike.

Pri naročilu blagovolite pripomniti, da naročate kot predplačnik »Dom in Sveta«.

Naročnikom, ki so plačali naročnino za leto 1914, oskrbi označene knjige vsaka knjižarna, ki pa mora naznaniti založništvu naslov dotičnega naročnika.

Ljubljana, 15. jan. 1914.

Katoliška bukvarna.

POROČILO O SLOVENSKEO - HRVATSKEM KATOLIŠKEM SHODU

je izšlo ter se je subskribentom doposlalo po subskripcijski ceni, ki je sedaj ugasnila. Prodajna cena znaša 4 K 60 v za broširan in 6 K za fino vezan izvod. Obširna knjiga je po vsebini in tehnični izvršitvi na višku, krasi jo veliko število slik, ker ima pridejanih 20 umetniških tabel, je najbolj živa slika in najzanesljivejša priča moči in sile, katero ima katoliška misel med Slovenci. Organizatorji te knjige ne bodo mogli pogrešati. Med tiskom se je oglasilo še mnogo subskribentov in bo za zakasnele naročnike na razpolago le omejeno število izvodov, ki se bo hitro razprodalo. Kdor rabi poročilo, naj si je blagovoli takoj naročiti, ker na ogled knjige ne moremo pošiljati. Naroča se v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

Sienkiewicz: **Skozi puštinje in puščavo.** Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 h, vez. 3 K 90. — Slavnoznaní poljski pisatelj nas v tem prekrasnem romanu uči spoznavati divjo Afriko in njene še divjeje prebivalce.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 29. januarja 1914.

Pšenica za april 1914.	11 93
Pšenica za oktober 1914	10 97
Rž april 1914	8 98
Rž za oktober	8 58
Oves april 1914	7 91
Oves za oktober	7 86
Koruza za maj 1914	6 85

GLASBA.

Mašne pesmi za mešani, deloma enoglasni zbor z orglami, zložil St. Premrl, stolni kapelnik, založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Part. 1 K 80 vin., glasovi po 30 vin. — Cerkevni zbori večji in manjši, bodo te mašne pesmi z veseljem pozdravili; saj nam je posebno mašnih napetov začelo primanjkovati. Več let že ni noben skladatelj izdal večje zbirke mašnih pesmi, in te vendar najbolj potrebujemo. Gospod skladatelj je torej s to izdajo pomagal našim zborom iz zadrege. Te pesmi so tako lepe, da jih moramo prištevati med najlepše slovenske mašne pesmi. Zložene so tako v pobožnem duhu in lepem slogu, da jih bodo cerkveni zbori sigurno z najlepšimi uspehi proizvajali. Hvalevredno je, da ima partitura in glasovi precej večjo obliko, kakor je bila zadnji čas v navadi; tisk izredno lep in razločen. Cena izredno nizka. — Bodi to lepo delo našega marljivega g. skladatelja najtopleje priporočeno. Na vsakem koru naj ta zbirka zavzame častno mesto. — Naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Ušeničnik »Sociologija«. 8 K 50 v. vez. 10 K 80 vin. To je ena naših najboljših znanstvenih knjig, na katero bi bili upravičeno ponosni tudi tuji kulturni narodi. Vsak posamezen stavek priča, kako globoko in s kakim umevanjem se je pisatelj poglobil v stvarino, ki je obdelana v tej krasni knjigi.

Mahnlič »Več luči«. Iz »Rimskega katolika« izbrani spisi. Uredil dr. A. Ušeničnik. Cena 3 K, vez. 4 K 40 vin. Ta knjiga se sme imenovati zlata knjiga in zvezda vodnica vsakega katolika. V njej so zbrana in obrazložena načela, ki so poklicana preobraziti svet v znamenju krščanstva. Te knjige bi ne smel nikdo pogrešati.

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI.

Težka doba pridobivanja zob.

Svežo, rožnato kožo dobe blede otroci, ako jim daje mati redno lahko zavzito in redilno Scottovo emulzijo ribjega olja. Njena raba ima pri malih še prav posebno vrednost, ker ugodno vpliva za časa pridobivanja zob. Kakor znano so mnogi otroci v tem času skrajno nadležni, povzroča jim seveda te bolečine prodiranje zob in jim ne da pokoja. Kdor se hoče temu izogniti, naj se posluži Scottove emulzije ribjega olja, ki se je ob takih prilikah že desetletja dobro obnesla. Ona vsebuje v zelo lahko prenesljivi obliki za pridobivanje zob potrebne tvorbenne snovi, pripomore mlademu telesu do nove moči in omogoči rast zdravih zob.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. — Kdor pošlje 50 v. v znak na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII, in se sklicuje na ta časopis, se mu pošlje za posk. 1 stekl. potom lekarno.

Dober zajutrek le z našo žitno kavo. Zračunamo jo v platnenih vrečah 5 kg za K 4.— V svrhu prav posebnega shranjevanja jo razpošiljamo pri prvi naročbi vsakomur v lepi pocinkani pločevinasti skatliji (imitacija star. srebra natančno po tu vtisnjeni sliki) v skupn. teži 5 kg za K 4.50. Poštnino plačamo sami. V teh skatljah ohrani kava mesece svoj izborn okus. 316 Oldřich Viláček, Praha-Karlín, stev. 204, oddelek 19.

Službo želi premeniti maja ali junija t. l.

mlekar

absolvent »Mlekarske šole« in z več letno prakso, ter ima posebno znanje v mlekarstvu sploh; pasteriziranje mleka, izdelovanje finega čajnega masla, sira itd. Prevzame tudi knjigovodstvo. Reflektira le na večje mlekarne na parni obrat. Prijazne ponudbe je poslati na upravo tega lista pod št. 295.

SAMEC

priključive zunanosti, 40 let star, z 10.000 K premoženja, želi se prižen ti na kako posestvo, gostino ali trgovino. Zmožen je vseh teh poslov. Prednost se daje dekletom ali vdovam brez otrok. Resne ponudbe s sliko se prosi na upravnistvo tega lista pod šte. 318.

Lev kot **simbol moči**

je znamenje za edino pristno

Levje Francosko žganje

z mentolom.

Izvrstno domače sredstvo proti revmatizmu, protinu, trganju po udih, zobobolu, medlosti, glavobolu, izpadanju las itd. itd. Idealna ustna voda in voda za zobe in lase.

Originalne steklenice po 50 vln., K 1.20 in K 2.40.

Dobi se povsod.

Glavna zaloga:

Alexander Kalmár, Dunaj II 2, Nordbahnhof.

Razpis.

Za zgradbo

deželnih cest Korjul-Velika Ligojna, Polhovgradec-Mala Voda in Zalog-Črni vrh

na okroglo 61.700 K, 144.000 K in 70.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedbo pavšalne vsote naj se predlože do

23. februarja 1914 ob 11. uri dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: »**Ponudba za prevzete cestnih zgradb v cestnem okraju Vrhnika.**« Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razventega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega,

v Ljubljani, dne 24. januarja 1914.

POZOR!

Samo ta in drugi teden še oddam po stari ceni in sicer:

pristine pšenične strobe, zelo debele, v vrečah po 40 kg, vreča K 5.20
pristine pšenične drobne strobe, v vrečah po 50 kg, vreča K 5.75
pristno pšenično moko za krmo v vrečah po 50 kg, vreča K

z vrečami vred. — Za trgovce znižane izjemne cene!

Dobi se od moje zaloge pri trgovski in spedijski del. družbi **BALKAN**, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 33. 314 Se priporoča **A. Kušan**, Ljubljana.

POZOR!

Ali ste že pridobili »Slovenca« kakšnega novega naročnika?

Pozor trgovci!

Zaradi opustitve trgovine prodam skupno visoko pod fakturno ceno večjo zalogo izgotovljenih oblek, srajc, klobukov, čevljev, kovčkov, galante-rijskega in drugega blaga. Zanesljivim osebam tudi na ugodne obroke.

Istotam je na prodaj tudi

registrirna blagajna

nova K 1200.—, sedaj K 500.—.

Oddati je tudi še jeden mali

lokal

Na cenem nakup vljudno vabi

nasl. **Marije Rovšek**

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

Poštna pomočnica

(Postgehilfin) verzirana popolnoma v vseh poštah in brzojavnih opravilih, lahko tudi samostojno vodi urad, zmožna poleg tega vseh opravil v komptorju, išče mesta. Ponudbe prosi pod: **M. P. Velike Lašče**, poštnoležeče.

Pekarija

dobro vpeljana, novo urejena, s potrebnimi stroji opremljena, na ugodnem kraju na Vrnskem, se da takoj v najem. — Pojasnila daje lastnica »Posojilnica na Vrnskem«.

SLUŽBA

Pri neki tvornici v Istri je spopolniti ponočno službo paznika. Služba je lahka in se vrši samo v notranjih prostorih poslopja. Plača je 80 K in stanovanje. Prednost imajo 40 do 45 let stari samci, vpokojeni orožniki, a brez otrok. Ponudbe do **31. t. m.** na upravnistvo »Slovenca« pod »Paznik«.

Kavarna J. Zalaznik
priporoča vsem Ljubljancem in gos'om z dežele
najboljši zajtrk
kakor priznana dobro belo kavo, čokolado, kavao, čaj, fine likerje in najprejše pecivo.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobo-
čistil sred-
stvo
Seydlin
izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Ustanovljena leta 1830.
Najstarejša svečarska tvrdka
FR. ŠUPEVC
Ljubljana, Prešernova ul. 7.
Odlikovana na mnogih razstavah, kakor tudi v Rimu 1911 z veliko zlato kolajno in z grand-prixom.
priporoča velečastiti duhovščini kakor tudi sl. občinstvu zajamčeno pristne
čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije
voščene zvitke, izborni med plitanec
ki se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih poljubne velikosti.
Za obilna naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani (ustan. 1767. l.)
je najstarejši kmetijski zastop v Avstriji, ki nudi svojim udom največje ugodnosti, ne da bi udje imeli kakšne druge denarne obveznosti, kakor da plačajo na leto 4 K udnine. Udje prejema družbeno glasilo »Kmetovalca« zastonj.
»Kmetovalec« s prilogi »Konjerejec« in »Perutinar« (XXXI. letnik)
je najstarejši, na obširnejši in bogato s podobami opremljen kmetijski list v slovenskem jeziku, ki ne sme manjkati v nobeni slovenski kmetijski hiši, kjer im je kaj mar za gospodarski napredek. Izhaja v obsegu dveh pol po dvakrat na mesec. Naročnina je 4 K na leto. Za ude kranjske družbe zastonj. Posamezne številke zastonj na ogled.
Gospodarske potrebe
kakor sadno drevje, semena, umetna gnojila, močna krmila itd., dobivajo udje c. kr. kmetijske družbe v najboljši kakovosti, z zajamčeno vsebino po najnižjih cenah ter je vsaka prevara izključena.